

**УПУТСТВО ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД МЕДИЦИНСКИХ  
СЕСТАРА/ТЕХНИЧАРА ЗАПОСЛЕНИХ У Клиничко болничком центру  
„Бежанијска коса“ (КБЦ)**

Ово упутство намењено је здравственим радницима - медицинским сестрама/техничарима, који раде у Клиничко болничком центру „Бежанијска коса“ (КБЦ), у циљу кратке едукације и обуке о обављању радних задатака на здрав и безбедан начин који не угрожава здравље извршилаца или других лица.

Упутство садржи: превентивне мере за безбедан и здрав рад, правила понашања и опште упутство за безбедан рад.

Сврха овог документа је да се запослени упознају са општим превентивним мерама, посебно ризичним поступцима и личном заштитном опремом и њиховом обавезном употребом, како би се избегло нарушавање здравља запослених. Ово упутство садржи превентивне мере које је потребно примењивати приликом обављања радних задатака на безбедан начин, ради спречавања или смањивања на најмању могућу меру ризика по здравље и безбедност на раду. Спровођење мере превенције треба да постане рутински део рада, исто као што су то асептичне технике и други безбедни микробиолошки поступци.

Радно место медицинска сестра/техничар подразумева сусретање са ризицима које је тешко избећи. То су разне хемијске штетности - опасности од припреме и примене лекова, коришћење средстава за дезинфекцију и стерилизацију инструмената; биолошке штетности - разне инфекције и излагања микроорганизмима, алергенима и медицинском отпаду, које у току рада могу изазвати озбиљне последице и/или повреде. Ове опасности се могу отклонити, односно избећи, ако се примењују одговарајуће превентивне мере за безбедност и здравље на раду, јер само поштовањем процедура рада и придржавањем упута за рад, рад на том радном месту може бити безбедан. Одговорност за безбедан рад на послу медицинске/техничара сестре је између осталог и индивидуална и зато је обавеза сваког запосленог да своје радне активности изводи на најбезбеднији начин, не угрожавајући ни себе ни друга лица.

***ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ ЗА БЕЗБЕДАН РАД***

***Стандарне превентивне мере:***

- Пре почетка рада косу је потребно везати и покрити капом ако је предвиђено у процесу рада;
- Нокти на рукама морају бити кратки и уредни, без лака. Не смеју бити дужи од јагодица на прстима и морају бити сечени у полукруг;
- Накит за руке, укључујући и ручни сат, морају се скинути пре почетка рада;
- Обавезно ношење радне униформе и обуће;
- Радна униформа мора бити одговарајућег кроја и броја, дужине и величине како не би спутавала запослене у раду;
- Обавезно коришћење једнократних рукавица у раду са пацијентима, када се рукује инструментима или другим биолошким материјалом;

Одељење за безбедност и здравље на раду

- Обавезно прање руку након контакта са крвљу, телесним течностима, секретима или екскретима без обзира да ли се рукавице носе или не;
- Обавезно прање руку након скидања рукавица (прање руку није замена за хигијенску дезинфекцију руку);
- Дезинфекција руку се спроводи коришћењем дезифицијенса на бази алкохола;
- Мењање рукавица после сваког пацијента;
- Приликом медицинско – техничких интервенција код којих постоји ризик од прскања крви, телесних течности, секрета или екскрета, неопходно је носити хирушку маску, заштитне наочаре или штитник за лице (визир);
- Додатну заштитну одећу (мантиле, кецеље) носити током поступака где постоји могућност контаминације крвљу, телесним течностима, секретима или екскретима (ендоскопија и слично);
- При раду са пацијентима који се налазе у изолацији, користити заштитне мантиле за једнократну употребу и партикуларну маску (KN95/N95/FFP2);
- Адекватна дезинфекција и стерилизација инструмената;
- Посебна обука за рад са иглама, шприцевима и осталим оштрим предметима и инструментима;
- Обавезно коришћење опреме за једнократну употребу (игала, шприцева..);
- Примена одговарајућег поступка у одлагању употребљеног материјала - исправно одлагање употребљених игли, шприцева и осталих оштрих предмета за једнократну употребу у непробојне контејнере;
- Комунални отпад не бацати у жуте кесе и контејнере;
- Разврставање отпада на месту настанка, касније разврставање није дозвољено;
- Одговарајуће збрињавање излучевина;
- Изоловање болесника који су HBS и HIV позитивни;
- Доследно спровођење асепсе и антисепсе у раду;
- Законом обавезна вакцинација медицинских сестара/техничара који су у редовном раду изложени опасности од хепатитиса Б;
- Обавеза да се ХИТНО пријави сваки убод иглом (непосредном руководиоцу, , Служби за превенцију болничепих инфекција) која је коришћена и да се предузму одговарајуће мере;
- Хигијенско одржавање болничких просторија уз редовну употребу дезинфекционих средстава;
- Никада мокрим или влажним рукама не укључивати прекидаче, уређаје без обзира што су изоловани;
- Продужне каблове постављати тако да се исти заштите од механичких оштећења (гажења..)
- УВ лампе отвореног типа укључивати само када нема запоселних и пацијената у просторији. УВ лампе које имају заштитну облогу или имају пераја које усмеравају УВ светлост ка плафону могу бити стално укучене.

### ***ПОСЕБНО РИЗИЧНИ ПОСТУПЦИ У РАДУ МЕДИЦИНСКИХ ТЕХНИЧАРА:***

- Неправилно прање и дезинфекција руку;
- Покривање игле поклопцем (штитником) после употребе - ЗАБРАЊЕНО;
- Премештањем крви из једног у други суд;
- Неправилно одлагање употребљених игала и других оштрих медицинских инструмената у контејнере који нису непробојни;
- Подизање и премештања пацијента са кревета на столицу/сто, са столице на тоалет, намештање у кревету или столици...;
- Збрињавање пацијената приликом нагло насталих хитних стања код пацијената.

### ***ОБАВЕЗНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ И ЛИЧНА ЗАШТИТА***

- Поштовање процедура рада и придржавање упутстава за рад медицинских сестара;
- Редовно чишћење и проветравање радних просторија за примену лекова;
- Редовно прање и неговање руку заштитном кремом, да би се избегла оштећења коже;
- Рано откривање свих промена на кожи;
- Обавезно ношење заштитне одеће (мантил, дводелна униформа), адекватна обућа током радног времена;
- Заштитне наочаре, маске за лице (визири), и друга заштитна средства морају се носити када је неопходно заштитити лице и очи од прскања течности, чврстих предмета;
- Током свих процедура које могу да укључују директни или случајни контакт са крвљу, телесним течностима и другим потенцијално заразним материјалима, морају се носити одговарајуће заштитне рукавице. Након употребе, рукавице треба асептички уклонити и опрати руке;
- Обућа отворених прстију не сме се носити;
- Заштитни мантили носе се само код једног пацијента или једне интервенције и након тога се одлажу као инфективни отпад;
- Забрањено је носити заштитну одећу ван радних просторија (КБЦ);
- При напуштању радног места, средство за рад и радну средину оставити у стању да не угрожава друге запослене;
- Ако сте у сумњи или несигурности око било чега обратите се непосредном руководиоцу или Одељењу за безбедност и здравље на раду.

### ***НАПОМЕНА***

Ово упутство је саставни део система безбедности и здравља на раду (КБЦ) и односи се на све организационе јединице. Свако одступање од мера може довести у ризик запосленог и пацијента. Упутство се примењује уз Програм обуке запослених о БЗР и подлеже редовном ажурирању.